

02 - Waarom omzien naar vluchtelingen? Bijbelse inspiratie en tips voor verkennen, bezinnen en vieren

De Bijbel inspireert ons en roept ons op vreemdelingen lief te hebben en recht te doen, met oog voor de waardigheid van ieder mens als schepsel van God. De Israëlieten - en dus ook wij - worden er diverse malen aan herinnerd dat ze zelf ook vreemdelingen waren, eerst in Egypte, later in Babel. In het Evangelie vinden we de oproep om elkaars naaste te zijn (het verhaal van de barmhartige Samaritaan) en de opdracht om vreemdelingen te zien en te huisvesten (Matteüs 25:35). Vanuit deze inspiratie gaan diakenen aan de slag. Hieronder vindt u tips voor verkennen, bezinnen en vieren.

LEVITICUS 19: 33-34

Iemand die als vreemdeling in jullie land verblijft, mag je niet onderdrukken. Behandel vreemdelingen die bij jullie wonen als geboren Israëlieten. Heb hen lief als jezelf, want jullie zijn zelf vreemdelingen geweest in Egypte. Ik ben de HEER, jullie God.

De Raad van Kerken in Nederland stelde in 2019: “Een menswaardige omgang met de vreemdeling moet altijd centraal staan, in alle fases van de procedure, en ook voor al diegenen die in Nederland geen geldige verblijfsstatus hebben, maar geen asiel hebben aangevraagd. Hierbij zijn de universele mensenrechten het uitgangspunt. Daarbij hoort het voorzien in de meest elementaire voorzieningen zoals onderdak, voedsel, scholing en uitzicht op een menswaardige toekomst.”

Elise Kant, Kerk in Actie-consulent: “Als mensen hebben we allemaal dezelfde droom van leven in vrede en veiligheid. En allemaal hetzelfde recht daarop. De realiteit is een scheve verdeling, oorlogen en klimaatverandering. Mensen zijn op de vlucht en dat roept in onze samenleving vragen op. Als kerk nemen we daar stelling in met liefde als uitgangspunt.”

Breng in uw gemeente het gesprek op gang, bijvoorbeeld met een thema-avond

Als u als gemeente in actie wilt komen is het goed om te starten met een bezinning op het thema. Misschien is er een concrete aanleiding voor, zoals het openen van een asielzoekerscentrum (AZC) in uw omgeving, of gaat u aan de slag met een project uit het thema 'Op zoek naar veiligheid' van Kerk in Actie. Waarschijnlijk leven er veel vragen en gevoelens over vluchtelingen. Een gespreksavond kan ruimte bieden om gemeenteleden te betrekken en bovendien kan de vraag gesteld worden: 'Wat kunnen en willen wij als kerk voor vluchtelingen betekenen?'

- Prik een datum en locatie voor een gespreks- of thema-avond.
- Kies een thema: theologisch (vluchtelingen en de Bijbel), praktisch (wat kan de kerk betekenen) of open (wat leeft er?)
- Nodig eventueel een spreker of betrokken organisatie uit.

Inventariseer wie al bezig is met vluchtelingen

Op allerlei plekken in het land wonen vluchtelingen en zijn mensen voor en met hen actief, binnen en buiten de kerk. Er zijn asielzoekers in AZC's, stathouders in gemeenten en ongedocumenteerden. Kijk eens welke vluchtelingen er bij u in de omgeving zijn, wat er al wordt gedaan en door wie. Vraag de vluchtelingen zelf waar ze tegenaan lopen en wat hun vragen zijn. Is er een AZC bij u in de buurt, dan zijn het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers), VluchtelingenWerk en Stichting De Vrolijkheid goede gesprekspartners.

Vaak zijn gemeenteleden op persoonlijke titel al in zulke organisaties actief. Bedenk dat er een groot aantal christenen onder de vluchtelingen is en zoek het gesprek met interculturele kerken (migrantenkerken). Ook een goed contact met de gemeente is erg belangrijk voor wat u maar onderneemt.

Tip: werk samen met andere kerken en organisaties in een plaatselijk platform.

Webtip:

www.protestantsekerk.nl/migrantenkerken

Webtip:

www.kerkinactie.nl/actueel/2017/12/een-goe-de-buurman-in-neder-hardinxveld

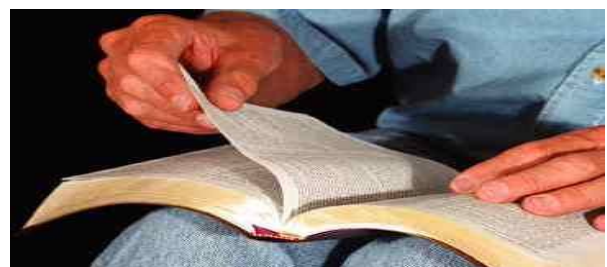
Organiseer een kerkdienst

Op www.kerkinactie.nl/vieren vindt u een Viering Vluchtelingen (bij de downloads). Betrek uw predikant er bij, en betrek ook vluchtelingen of migrantenchristenen er vanaf het begin bij. Een deel van de vluchtelingen die naar Nederland komt is christen: rooms-katholiek, oosters-orthodox of protestants/evangelisch.

Bespreek samen wat er mogelijk is in de dienst en welke inbreng iedereen kan en mag hebben. Vraag vluchtelingen of ze iets van hun eigen liturgie willen inbrengen. Kies liederen en gebeden die passen bij het thema. Als u vluchtelingen van een AZC wilt uitnodigen, leg dan contact met het COA. Zorg dat de vluchtelingen worden opgehaald bij hun opvanglocatie, en aan het eind van de dienst weer worden teruggebracht.

Meer info en doen

- Werk als diaconie mee aan de voorbeden. Voorbedesuggesties van Kerk in Actie vindt u op: www.kerkinactie.nl/gebed.
- Besteed in november, als in veel kerken de overleden gemeenteleden herdacht worden, ook aandacht aan de slachtoffers van oorlog en geweld en omgekomen vluchtelingen. U vindt suggesties voor een viering op www.kerkinactie.nl/vluchtelingen.
- Houd een bijbelstudie over vluchten / vreemdelingschap (zie www.kerkinactie.nl/bijbellezen)
- Lees samen met migranten de Bijbel Zie: www.bijbellezenmetmigranten.nl.
- Lees met elkaar het boekje 'Van migrant tot naaste' (red. ds. René de Reuver, scriba van de Protestantse Kerk in Nederland).

Zoek vrijwilligers

Zoekt u vrijwilligers voor een activiteit? Maak dan vooral bekend wát u gaat doen en voor welke activiteit u mensen zoekt. U kunt werven via flyer, kerkblad of social media, maar een persoonlijke benadering werkt het beste. Bedenk in ieder geval eerst een antwoord op de volgende vijf vragen:

- doel (waar wilt u vrijwilligers voor werven?)
- doelgroep (welk type vrijwilligers zoekt u?)
- boodschap (wat wilt u vragen en wat hebt u te bieden?)
- middelen (waar zitten de vrijwilligers en hoe bereikt u ze?)
- organisatie (hoe gaat u het aanpakken?)

Het aanbieden van de training 'Kerk en Vluchtelingen' van de Protestantse kerk kan mensen helpen om over een drempel heen te stappen: www.protestantsekerk.nl/academie.

In de Bijbel vinden we vele verhalen van mensen die moesten vluchten, voor geweld of hongersnood. Denk aan Abraham (Genesis 12:10 e.v.), het volk Israël dat Egypte verlaat vanwege onderdrukking en uitbuiting (Exodus), Noömi (Ruth 1), Jezus (Matteüs 2:13), de gelovigen in Jeruzalem (Handelingen 8:1-3). Velen moesten uitwijken naar een ander land, hun bestaan lag overhoop, en elders werden ze gezien als vreemdelingen. In het Oude Testament worden de Israëlieten er dan ook diverse malen aan herinnerd dat ze zelf ook vreemdelingen waren, eerst in Egypte, later in Babel. Soms worden de Israëlieten gewaarschuwd voor contacten met vreemdelingen, maar dat gaat dan over het gevaar dat ze vreemde goden zullen gaan vereren en de wet van God zullen vergeten. Dit soort waarschuwingen komt echter minder vaak voor dan de oproep om vreemdelingen goed te behandelen (Leviticus 19:33-34). In het Nieuwe Testament wordt het verschil tussen Israël en mensen uit andere volken nog vaker overbrugd. Jezus gaat regelmatig om met buitenlanders (Johannes 4 bv.) en houdt hen soms ten voorbeeld (Matteüs 8:5-10, Lucas 10:25-37). Bij Paulus vallen door het geloof in Christus verschillen tussen volken weg (Efeziërs 2:13)

en ook Petrus doet daarover een indringende ontdekking (Handelingen 10:34,35).

Uit: Viering vluchtelingen, Kerk in Actie

Toon Uw ontferming

Barmhartige God,

Uw Zoon was kort na zijn geboorte zijn leven niet zeker en moest vluchten met zijn vader en moeder.

Toon uw ontferming met al die mensen vandaag die geweld en discriminatie ontvluchten, en ver van huis moeten leven in grote onzekerheid.

Wek met uw Geest een ruim hart in ons allen. Laat ons toewerken naar die dag, waarop allen hun bestemming en vreugde vinden in uw Rijk van gerechtigheid en vrede. Wij vragen U dit door Jezus Christus, uw Zoon.

Amen

Samenvattend: 5 tips:

Tip 1: Verdiep je met elkaar in wat de Bijbel zegt over vreemdelingen en vluchtelingen.

Tip 2: Doe een omgevingsverkenning en zoek samenwerking. Welke vluchtelingen wonen bij u in de buurt? Welke organisaties zijn al bezig? (Doe een 'Quick scan').

Tip 3: Organiseer een themadienst.

Tip 4: Houd een thema-avond bijvoorbeeld aan de hand van het boekje 'Van migrant tot Naaste' van de Protestantse Kerk.

Tip 5: Betrek kids en jongeren erbij met de werkvormen op <https://jop.nl/werkvormen>.

